

در گفت و گو با محمد علی بهمنی، شاعر معاصر مطرح شد:

فریدون مشیری
مشوق من بود

مشوق من بود

عکس: سامی حزنی - صبح ساحل

محمدعلی بهمنی شاعر نام‌آشنای ایرانی است که بسیاری از اشعار و ترانه‌های او مورد توجه خوانندگان و آهنگسازان مطرح قرار گرفته‌است. نقش بهمنی در رشد شعری هرمزگان بر کسی پوشیده نیست و همه مردم هرمزگان با ترانه‌های او و اشعار او صمیم عبداللّهی آن‌ها را خوانده‌است؛ خاطره دارند. او مدت زیادی ساکن بندرعباس بوده‌است و البته پاره‌ای از اشعار او هم متناثر از این جغرافیا بوده‌است. به عنوان مثال دریا و ساحل از دستمایه‌های مهم او برای سرودن اشعارش بوده‌است. چنان که می‌گوید: دریا منم ، هو که به تعداد موج هات / با هر غروب خورده بر این صخره ها سرش.

مبتدیان نیز خلاصه‌ای از مصاحبه حامد خواجه‌زاده با محمدعلی بهمنی است:

سال ۴۲ وارد رادیو شدم و زمانی که آن جا کار میکردم،

دکتر تیرسینا در این مورد سخت‌گیری‌های زیادی می‌کرد و می‌گفت من به شرطی به آهنگ مجوز می‌دهم که شاعر، خواننده و آهنگساز روی آهنگ اتفاق نظر داشته باشند. ایشان می‌گفت خواننده باید دو خط اول را بخواند و اگر از پس آن برآمد بقیه ترانه را بخواند تا ترانه حیف نباشد. این‌گونه بود که معمولاً اول آهنگ ساخته می‌شد و بعد از آن روی آن ترانه سراییده می‌شد. در حال حاضر یکی از ممشکلات ما این است که خواننده‌ای آهنگی را می‌خواند و بعد از اینکه منتشر شد، شاعر متوجه می‌شود که کسی ترانه‌اش را خوانده‌است. حالا در این شرایط گاهی نظر خود را به خواننده می‌گوید و گاهی اختلاف نظر پیش می‌آید اما باید خواننده، شاعر، آهنگساز و حتی ناشر کنده توافق نظر داشته باشند.

🌟 اگر این طور که می‌فرمایید باشد، محدودیت‌هایی به وجود می‌آید؛ مثلاً مولانا، سعدی و حافظ دستشان از دنیا کوتاه است و نمی‌توانند راجع به اشعاری که توسط خواننده‌های کنونی خوانده می‌شود نظر بدهند.

من فکر می‌کنم زمان خیلی از چیزها را تغییر می‌دهد.
وقتی به گذشته نگاه می‌کنیم ترانه‌ها بخشی از همان

گروه هنری //

کدامیک از کارهای خودتان را بیشتر از همه دوست دارید و فکر می‌کنید از کیفیت بالایی برخوردار است؟

من ۲۷ ترانه قبل از انقلاب با خوانایی که هنوز دوستانشان داریم و گاهی که کار خوب نمی‌شنویم آن‌ها را گوش می‌دهیم، رادر کارنامه دارم.

🇪🇬 عده‌ای می‌گویند اگر حمایت‌های استاد بهمنی نبود ناصر عبداللہی، ناصر عبداللہی کنونی نمی‌شد. نظر شما چیست؟

من و ناصر سال‌های سال در بندرعباس باهم زیستیم. آشنا بودیم. او یکی از افراد برجسته شهر خودش بود. روزی چند نفر از تلویزیون به بندرعباس آمده بودند و اجرای کوتاهی داشت و من به عزیزی که آمده بودند رفتم. این صدا را باید آورد و گوش کرد. صدای او باعث رفتن و حیرت‌زدگی آن عزیزان شد و من از ناصر خواستم رشتی فراهم کند و به تهران بیاورد. این‌گونه بود که او را به یک شرکت خوب در تهران معرفی کردم و او کارش را به جا شروع کرد.

هیچکدام از خواننده‌ها، ملودی‌هایشان را به تایید شما می‌رسانند؟
نه‌ای که معرفت دارند بله (می‌خندد). راستش من

خود داشت که طبیعی بود گاهی عصبانی شود.

این موضوع هم طبیعی است. زمانی که ما به ترانه‌ها و چند مجموعه قدیمی‌تر او نگاه می‌کنیم، می‌بینیم آثارهای ماندگارتری دارد که حتی بسیاری از شاعران می‌توانند به عمق آن پی ببرند.

در مورد شعرای معتصر خودتان که برای نسل ما به سس‌طوره و خاطره بدل شده‌اند مثل مشیری صحبت کنید چون گویا ایشان شما را به شاعری دعوت کردند.

من می‌توانم شعر بگویم. مادر من فرانسه بلد بود و به شعر علاقه داشت. برادر هم در چاپخانه مجله روشنفکر کار می‌کرد که مشیری در هیئت تحریریه آن مشغول به کار بود. من مجله روشنفکر را می‌آوردم و به مادر می‌دادم تا بخواند و او قسمت‌هایی از آن را برایم توضیح می‌داد. بر حسب اتفاق یک‌بار که به حروف چینی مجله

فته‌بودم قبل از آقای مشیری رسیدم و متوجه شدم که نمی‌توانم یک قسمت از شعر را آهنگین بخونم و به شباهت و به جای اینکه بگویم این جای شعر غلط است به حروف چین گفتم اینجا غلط کردی و این باعث شد که حروف چین این موضوع را به مشیری بگوید و این آغاز آشنایی من با مشیری بود که بعدها به من گفت تو شاعر توانی شعر شریکویی. کسی تا به حال این حرف را به من نکرده بود. اما به اینکه شعر را دوست داشتم، حتی مادرم به من نگفته بود که تو نمی‌توانی شعر بگویی.

🌟 شما به کرونا نگاه سیاسی دارید؟ فکر می‌کنید که یک حمله بیوتروریستی باشد؟

ار بوده است. قبل از این که ترانه این روزها این قدر آزار
دهد باشد این وضعیت وجود نداشت؛ مثلاً آهنگساز
نمی‌توانسته مصلحت‌هایی از دیگران را می‌پذیرفتند
الان این‌طور شده که به تو می‌گویند من ترانه تو
نمی‌خوانم و تو تازه متوجه می‌شوی. در این حالت
بدانی چکار کنی چون برای آهنگ هزینه شده است.

آهنگ‌هایی که در غیاب شاعر خوانده می‌شود و او در آن‌ها دخیل نیست، هم ارج خواننده و آهنگ‌ساز می‌آورد و هم شاعر را در معذورت قرار می‌دهد. من هم این موضوع پیش آمده‌است.

نظر شما در مورد اشعار یغما گلرویی چیست؟

توجه

گلرویی توانسته است در کشورهای مختلف، توجه

نمکنده ها و آهنگسازهای بسیاری را به اشعار خود جلب

او در ترانه هایش آگاهی های دلسوزانه ای دارد. به

داده من یغما وظیفه ای را که هر هنرمندی در قبال هنر

انجام داده است.

اما اعتراضی جدی کرده است و شما هم به تندری و پاسخ دادید. چطور می شود که الان این طور منشانه راجع به او صحبت می کنید؟

نانه را نوشته که خشخوش خوب شود (مخند).

من این جواب را به او دادم چون دوست داشتم. در هر شکل هزمندی که کارهای را می‌شود زیر سوال برد و با حتی با شاه و شای نیست. من و یغما سال‌ها در اینوش رسته‌ایم و روحیه همدگر را گدشته خوشی و شرطی پیرامون

نه من زیاد به حوزه سیاست کاری ندارم و نمی‌توانم در این مورد نظر بدهم چون شناختی از مقوله طب ندارم.

🔴 ماجرای آلبوم ابراهیم محسن چاوشی که شما بعد از آن از ریاست شورای شعر و موسیقی استعفا دادید و مشکلات شما با محسن چاوشی واقعیت دارد؟

من آقای چاوشی و کارهایش را بسیار دوست دارم. در کارهای که ایشان فرستادند خطی وجود داشت که زیاد درست نبود و برای خودشان زشت بود که بخواهند آن را بخوانند. شعر از حسین صفای عزیز بود و یکی از خط‌های آن کمی توهین آمیز بود، البته نه به شرایط موجود بلکه به خود شعرا آقای چاوشی زیر بار این موضوع نرفت و آن را خواند. فکر می‌کنم اکنون به این موضوع رسیده‌است که آن خط مناسب نبود اما آن زمان حرف من را نپذیرفتند و من دلخور شدم و گفتم این خط برای خودش خوب نیست. بنابراین استعفا دادم و بیرون آمدم چون وقتی به حرف من گوش نمی‌دهند و ارشاد هم تایید می‌کند پس من برای چه بمانم. پس از مدتی شنیدم که برای آن کار مشکلی پیش آمده و وزارت ارشاد همش در آن دخالت داشت. البته این کار برای چند سال پیش است و شایعات مربوط به آن کار راست اما در آلبوم ابراهیم محسن چاوشی من هیچ دخالتی ندانم. چند ماه بعد وقتی همه آلبوم‌ها فروش رفته‌بود، شنیدم که او را دوست دارم کارهایش را با شیفتگی گوش می‌دهم.

🌟 یک بار شما گفته بودید اگر حافظ اکنون بود غزل
پست مدرن می‌گفت. آیا واقعا این طور است؟

پست مدرن به آن معنای جهانی نه. منظور من هر چیزی است که نسبت به دیدگاه ما مدرن تر باشد. شاعران ما

غزل‌های پست مدرن زیادی دارند و ما کارهای آن‌ها را با شیفتگی می‌خوانیم و هر غزلی که تفاوتی با کارهای تغزلی و عاشقانه قدیمی داشته باشد، پست مدرن می‌نامیم. و اما واقعیت این است که ما از ابتدا تاکنون فقط ۸ یا ۱۱ چون هر شاعری بعد از این شعرا با موضوعات تکراری این شاعران، شعر سروده‌اند و در مقایسه با آن ۱۱ شاعر چیزی به یادگار ندارند. مثلاً صائب عزیز در بخش نگاه شعروش تفاوتی با بقیه ندارد اما وقتی اشعارش را دوره می‌کند متوجه تکرار در اشعارش می‌شود و از آن طرف می‌بیند که هیچ‌یک از شاعران با راجع به موضوعاتی است که قبلاً نگفته نشده‌است. و اما صافانه توجه اشتباهش می‌شود. او را این می‌آید که با جمع‌آوری کرده و صفحات دیگری آورده‌است؛ به همین خاطر است که ما تک‌بیتی‌های صائب را دوست داریم. این کتاب با دست‌خط خود صائب نوشته شده اما هنوز آن را چاپ نکرده‌اند؛ چون موضوع را رک و راست گفته‌است.

حرف آخر؟
 شعر بعد از نیما تا به امروز در شعر یک دیدگاه عمیق و درونگرایی وجود دارد که شاید ما متوجه آن نشویم و برایمان آزاردهنده باشد اما هنگامی که آن را مطالعه کنیم و بتوانیم آن را درک کنیم، متوجه اهمیت موضوع می‌شویم. پس این‌طور نباشد که حرف‌های تکراری شاعران گذشته را تکرار کنیم. بعد از نیما ما شاعران زیادی داریم که پیشرفت کرده‌اند. شعر بایستی حرفی نگفته داشته باشد. من خودم بخش زیادی از اشعارم را به همین دلیل در ۶۳ سالگی کنار گذاشته‌ام.

[illegible]

طراح : مہدی سنگی

جدول کلمات متقاطع دوره جدید شماره ۱۴۴۵

افقی

۱- زمان فعلی - سراینده شعر اشکی در گذرگاه تاریخ ۲- نی
بواز هارون الرشید - امر به نواختن - خبزرزاری دانشجویی
۳- کشور - نام دیگر سیاره زهره - غیر حرفه ای - حیوان وحشی
۴- درختی - برسر - مفتی یهودیان - ساختمان پارلمان
۵- بچه لباس - چکش بزرگ - شیپور بزرگ ۶- قورباغه درختی
۷- ماه دهم ازسال میلادی - خواهر کتابی دارا ۸- همبازی کمدی

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
ا	ن	ا	ج	ه	ا	ش	ت	ک	ت	ی	ش	ر	ا	۱
ی		ن	ا	س	ا	ل	ک	ی	ن	و	ه	ر	۲	
ن	ک		ه	س	ا	ل	ک	ر	م	ی		گ	۳	
۴	ا	م	ش	ی	ا	ه	ی	ش	ا	ش	ی	ا	۴	
۵	ن	ا	ر	س	ی	و	ک	و	ز	ل	ش	و	۵	
۶	ی		ع	ا	ق	ل	ا	ن	ه	ن		ا	۶	
۷	ک		ا	و	ا	ی	ر	ا	ب	ی	ر	د	۷	
۸		م	س	ا	ش	ه	ن	ا	ز	ی	ا	س	۸	
۹	ب	ی	پ	ر	و	ا	و	ی	ر	س	و	ی	۹	
۱۰	ا	د	ر	ت	ا	ز	ی	ا	ن	ه	ن	ی	۱۰	
۱۱	ل	و	د	ر	ک	ر	ن	ق	د	ن	ش	ا	۱۱	
۱۲	ن	ا	ا	ن	ا	ه	ا	ن	ا	ر	ا	ن	۱۲	
۱۳	د	ر	م	ن	ی	ز	ه	ت	ن	ه		ر	۱۳	
۱۴	ی		ب	ن	ی	ا	د	ی	ن	ک	ل	ا	۱۴	
۱۵	ی	ا	د	ی	ا	ر	ی	ا	و	ا	ی	و	۱۵	